

Houby tvoří samostatnou skupinu živých organismů. Na rozdíl od rostlin neobsahují zeleň listovou (chlorofyl). Zástupce hub najdeme po celé Zemi. K životu houby potřebují vlhké prostředí, celoročně přežívají v podhoubí. V určitém ročním období pak z podhoubí vyrůstá plodnice. Právě plodnice jsou částmi jedlých hub, které sbíráme a připravujeme z nich různé pokrmy. Kdo chce být houbařem, musí znát místa, na nichž houby rostou, ale především musí umět správné houby rozpoznat.

V našich lesích roste mnoho druhů hub.

VIŠ, ŽE...?

Věda zabývající se studiem hub, jejich vlastnostmi i využitím se nazývá **mykologie**. Člověk, který houby zkoumá, učí se jim porozumět, se nazývá **mykolog**.

CO TO JE?

Rozkladači

– organismy, které získávají látky pro svou vlastní výživu z mrtvých částí těl jiných organismů. Patří sem bakterie, houby, ale i některé druhy živočichů (např. mrchožrouti).

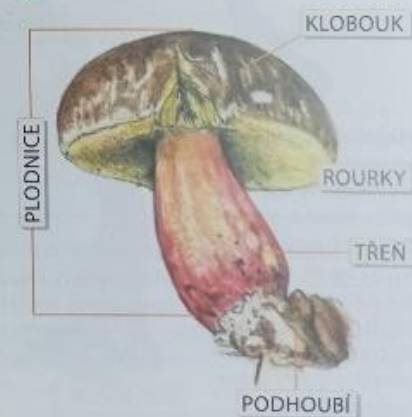
Houby – parazité

– cizopasně houby, které škodí rostlinám (např. dřevokazné houby), živočichům i člověku a způsobují různá onemocnění.

LUPENITÁ HOUBA muchomůrka červená

ROURKATÁ HOUBA hřib žlutomasý (babka)

Některé druhy hub rostou pouze pod určitými stromy. Není to náhoda. Houby žijí v symbióze s určitými druhy stromů: Podhoubí uvolňuje důležité živiny, které prostřednictvím svých kořenů strom přijímá. Strom na oplátku uvolňuje látky, díky nimž se rozrůstá podhoubí dané houby. Z podhoubí vyrůstají plodnice, na jejichž spodní straně jsou uloženy výtrusy. Těmi se houby rozmnožují.

Rozeznáváme houby jedlé, nejedlé a jedovaté (některé jsou prudce jedovaté). Sbíráme pouze ty, které řadíme mezi jedlé houby. Ostatní houby neničíme.

JEDLÉ HOUBY

hřib dubový

klouzek modřínový

kleměnáček březový

bedla vysoká

liška obecná

Nejedlé houby člověka neohrožují přímo na životě. Nejsou však požitelné a bylo by ti po nich špatně. Většinou by tě od jejich konzumace odpudila jejich chuť (hořký hřib žlučník) nebo nepříjemný zápach (holubinka smrdutá).

NEJEDLÉ HOUBY

hřib žlučník

halubinka smrdutá

lysohlávková česká

1 Se kterými stromy žijí houby na prvních třech obrázcích v symbióze?

2 Které další druhy hub znáš? Dokážeš určit, zda jsou jedlé, nejedlé, nebo jedovaté? (Můžeš použít atlas hub.)

3 **W** Třídní atlas hub

♦ Vyber si v atlasu hub jednu houbu a nakresli ji.

♦ Doplníš základní důležité informace.

♦ Společně pak se spolužáky sestavte třídní atlas hub.

4 **C** Vysvětli rčení: Roste jako houby po dešti.

JEDOVATÉ HOUBY

holubinka vrhavka

hřib nachový

PRUDCE JEDOVATÉ HOUBY

muchomůrka zelená

muchomůrka tygrovaná

ZAPAMATUJ SI!

Houby jsou samostatnou skupinou živých organismů, neobsahují zeleň listovou. Jejich zástupce najdeme na celé planetě. Žijí v symbióze s různými druhy dalších rostlin. Tělo houby se skládá z podhoubí a plodnice. Houby dělíme do tří skupin – jedlé, nejedlé a jedovaté. Sbíráme pouze plodnice hub jedlých, ostatní druhy hub nesbíráme, ale ani je neničíme. Houbaření je pěkná záliba, ale je třeba dodržovat základní pravidla sběru hub – pro zachování vlastního zdraví, ale i k ochraně přírody.

Některé houby obsahují jedovaté látky. Ty mohou poškodit naše zdraví, způsobují otravu houbami. Říkáme jim jedovaté, některým prudce (smrtelně) jedovaté. Ale i jedlé houby mohou být jedovaté, když je špatně upravíme nebo se nám při sběru zapafí.

Sběr hub v Evropě se v jednotlivých zemích liší. Češi jsou vášnivými houbaři. Obyvatelé mnoha dalších států sbírají houby velmi málo nebo vůbec.

DODRŽUJ PRAVIDLA SBĚRU HUB:

- 1 Sbíráme jen houby, které dobře známe!
- 2 Plodnice opatrně vyjmeme z půdy, podhoubí hned upravíme.
- 3 Houby očistíme a zbytky ponecháme v lese.
- 4 Sebrané houby ukládáme do košíku nebo plátěné tašky (nesmí se zapafit).
- 5 Houby, které nesbíráme, neničíme.

VÍŠ, ŽE...?

Na světě je v současnosti popsáno kolem 70 000 druhů hub. V České republice je zjištěno asi 10 000 druhů. Mnohé druhy hub se využívají také ve farmaceutickém a chemickém průmyslu – výroba antibiotik (penicilinu), v potravinářství – výroba plísňových sýrů (Hermelín, Niva...) nebo dřevařském průmyslu – úprava a ochrana dřeva.

5 Vysvětli, proč v houbách neprobíhá proces fotosyntézy.

6 **M** Kolik korun zaplatíš za 200 gramů hub na polévku, když 1 kg stojí na trhu 600 korun?

